

ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ 2025

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОБ'ЄДНАННЯ РОДИЧІВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ КРЕМЛЯ»

ЗМІСТ

- Про ОРПК
 - Ключові цифри 2025
 - Документування воєнних злочинів і злочинів проти людяності
 - Правнича допомога і соціальний захист
 - Адвокація
 - Просвітницька діяльність
 - Медійний вплив
 - Визначні досягнення 2025
 - Команда
 - Партнери і донори
 - Контакти
-

ПРО ОРПК

ГО «Об'єднання родичів політв'язнів Кремля» — неполітичний громадський рух, який з 2016 року бореться за звільнення громадян України, незаконно ув'язнених кремлівським режимом за активну позицію, громадянську, професійну чи правозахисну діяльність на захист державного суверенітету, територіальної цілісності та демократичного устрою України. У 2017 році рух набув статусу зареєстрованої громадської організації. З початком повномасштабного вторгнення Росії 24 лютого 2022 року Об'єднання розширило мандат і почало системно документувати воєнні злочини та злочини проти людяності, вчинені Збройними силами РФ на тимчасово окупованих територіях України.

Місія

Боремося за життя та свободу цивільних осіб і політв'язнів, незаконно ув'язнених унаслідок збройної агресії Росії проти України, відстоюємо їхні соціальні та правові гарантії в Україні та за кордоном, сприяємо реабілітації та поверненню до повноцінного життя після звільнення.

Цінності

В основі діяльності Об'єднання — повага до особистої гідності кожної людини, з якою ми працюємо; відкритість, прозорість і періодична звітність про прийняті рішення; принципова політична незалежність; колективна відповідальність команди за результати роботи.

Напрями роботи

Об'єднання діє за чотирма ключовими напрямками:

— **Документування** воєнних злочинів та злочинів проти людяності, вчинених проти цивільного населення України;

— **Правова допомога і соціальний захист** людей, які пережили незаконне ув'язнення, та їхніх родин;

— **Адвокація** звільнення цивільних бранців і реформу законодавчих та інституційних механізмів їхнього захисту на національному та міжнародному рівнях;

— **Просвітницька діяльність** — інформування суспільства, підвищення юридичної обізнаності постраждалих, формування професійної спроможності правозахисного сектору.

Місце в секторі

«Об'єднання родичів політв'язнів Кремля» входить до Коаліції «Україна. П'ята ранку», ініціативи «Трибунал для Путіна» (T4P), Коаліції на захист бранців Кремля та коаліції B4Ukraine. У межах «Трибуналу для Путіна» ми ініціювали Робочу групу зі звільнення енергетиків і мешканців Енергодара. Група послідовно порушує це питання на національному та міжнародному рівні.

Команда бере участь у Платформі співпраці з питань підзвітності в Україні та у координаційній платформі громадянського суспільства Реєстру збитків для України (RD4U).

КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ 2025

Документування

- понад **230** глибинних інтерв'ю зі свідками і постраждалими
- **908** записів у міжнародній базі I-DOC
- **214** досьє жертв насильницьких зникнень за результатами OSINT
- **20** військовослужбовців РФ ідентифіковано і передано до бази OSINT-Асоціації при ОГП
- **12** щомісячних аналітичних оглядів
- **30** протоколів у новій внутрішній базі даних Uwazi

Правнича допомога

- понад **500** юридичних консультацій
- близько **300** унікальних бенефіціарів
- 4 стратегічні судові справи на супроводі
- 89,5% бенефіціарів повністю або переважно задоволені якістю послуг
- 4,9 з 5 — середня оцінка консультацій

Адвокаційна діяльність

- **35** ОГС ми об'єднали навколо спільної заяви про зміни до Закону №2010-IX
- **1** громадська експертиза діяльності Міністерства розвитку громад та територій
- **4** меморандуми з громадами Запорізької області
- системна участь у нарадах при Офісі Президента України

Медійний вплив

- понад **25 000** осіб — загальне охоплення ключових адвокаційних кампаній
- **25+** незалежних медіа цитували матеріали Об'єднання
- **4** авторські колонки голови організації в національних медіа
- понад **150** публікацій на сайті
- понад **150** публікацій у Facebook

ГОЛОВНІ ДОСЯГНЕННЯ 2025

1.Перший прецедент: повідомлення про підозру за воєнні злочини в результаті правової допомоги

Звернення бенефіціара до юридичної служби Об'єднання переросло в кримінальне провадження. У вересні 2025 року слідчі Головного управління Національної поліції в Херсонській області повідомили про підозру трьом особам — Литвиненку А.С., Солдатову В.О., Шабалкову Д.М. — за порушення законів та звичаїв війни (ч. 1 ст. 438 ККУ). Бенефіціара офіційно визнано потерпілим. Це перший випадок у нашій практиці, коли індивідуальний правовий супровід вийшов на рівень державного кримінального переслідування за міжнародним гуманітарним правом.

2.Затверджено громадську експертизу Міністерства розвитку громад та територій

Наказом №1420 від 23 вересня 2025 року Мінрозвитку офіційно затвердило проведення громадської експертизи у сфері соціального і правового захисту цивільних бранців — за ініціативою Об'єднання. Це перший випадок застосування такого механізму до нашої тематики і важливий крок до прозорості державної політики.

3.Робоча група з народною депутаткою Анною Пуртовою

У межах кампанії за реформу Закону №2010-IX створено робочу групу під координацією Об'єднання. Підготовлено Порівняльну таблицю до законопроекту, який народна депутатка готова зареєструвати у Верховній Раді. Це конкретний шлях до законодавчих змін, які стосуються тисяч постраждалих.

4. 20 військовослужбовців РФ ідентифіковано через OSINT

У співпраці з OSINT-Асоціацією при Офісі Генерального прокурора України документатори Об'єднання сформували індивідуальні дос'є на 20 військовослужбовців РФ, причетних до ймовірних воєнних злочинів. Матеріали передано для подальшого опрацювання — внесок у формування персональної відповідальності за злочини.

5.35 ОГС об'єдналися навколо адвокаційних ініціатив Об'єднання

Це масштаб коаліції, якого Об'єднання раніше не досягало. Спільна заява у грудні 2025 року щодо змін до законодавства зафіксувала консенсус сектору і формальний запит на системні зміни.

6.Запуск бази даних Uwazi

Інституційний крок, який вивів документування Об'єднання на новий рівень. Замість потокового збору свідчень — кейсова робота з аналітичним масивом. Це підвищує якість матеріалів і зберігає експертизу для довгої перспективи розслідувань і притягнення винних до відповідальності.

ДОКУМЕНТУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ І ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ

За даними Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, станом на квітень 2025 року близько **16 000** цивільних осіб є безвісти зниклими внаслідок збройної агресії РФ. Реальна кількість більша. Державні реєстри охоплюють переважно ті випадки, з якими родини самі вийшли на офіційний рівень; страх свідків, обмежений доступ до окупованих територій і недовіра до інституцій залишають тисячі людей поза статистикою.

Документатори Об'єднання працюють там, де державні органи мають обмежений ресурс: знаходимо родини через OSINT-аналіз і соціальний контекст, верифікуємо випадки, встановлюємо долю людей, яких офіційно вважали безвісти зниклими — і повертаємо родинам не лише інформацію, а й можливість боротися за звільнення своїх рідних.

Перехід на HUMINT/OSINT-підхід

У 2025 році команда документаторів Об'єднання перейшла від потокового збору свідчень до кейсового документування — де в центрі кожної справи конкретна людина. Поєднання класичних методів інтерв'ювання з аналізом відкритих джерел (OSINT) і пошуком через соціальний контекст (HUMINT) дозволяє вести справи в часі: фіксувати первинне затримання, оновлювати інформацію при переміщенні між місцями утримання, відстежувати судовий процес і реєструвати вирок. Кейсовий підхід дав змогу знаходити родини, які не зверталися самостійно, і виявляти окремі групи постраждалих — зокрема, мешканців Енергодара та працівників Запорізької атомної електростанції, незаконно позбавлених волі РФ.

Цей перехід став можливим завдяки спеціалізованому навчанню документаторів **Аліни Родіної** та **Дмитра Вахненка** у партнерських організаціях OsintFlow, Міжнародній комісії з питань зниклих безвісти, Освітньому домі прав людини (Чернігів) і на тренінгах OSINT-Асоціації при **Офісі Генерального прокурора**. У травні 2025 року **Дмитро Вахненко** представив діяльність Об'єднання на симпозіумі «**Найбільш документована війна: задіяти архіви**».

Документування у цифрах

Протягом 2025 року документатори провели понад **230** глибинних інтерв'ю зі свідками і постраждалими від воєнних злочинів — переважно у Запорізькій області, де зосереджено основний фокус нашої польової роботи. У міжнародну базу воєнних злочинів I-DOC внесено **908** записів. За результатами OSINT-аналізу підготовлено **214** досьє жертв насильницьких зникнень.

Окремо команда *зафіксувала і верифікувала дані про 20 військовослужбовців РФ, причетних до ймовірних воєнних злочинів*. Індивідуальні досьє на цих осіб передано до бази OSINT-Асоціації при **Офісі Генерального прокурора України** для подальшого опрацювання — це конкретний внесок у формування персональної відповідальності за злочини. Представники місцевих правоохоронних органів також отримують допомогу зі встановленням осіб на основі свідчень задокументованих Об'єднанням.

Запуск бази Uwazi

Інституційно важливим кроком року став запуск внутрішньої бази даних Uwazi. Ця інфраструктура дозволяє Об'єднанню перетворювати індивідуальні свідчення на аналітичні масиви даних — виявляти закономірності та системність злочинів, швидше реагувати на запити міжнародних інституцій, передавати узагальнені знеособлені дані без загрози безпеці свідків. На кінець року в Uwazi внесено 30 протоколів опитувань — базовий обсяг для подальшої роботи з масивом.

Аналітичні матеріали

Окрім 13 щомісячних аналітичних оглядів, у 2025 році ми підготували розгорнутий **«Аналітичний огляд воєнних злочинів в окупованій частині Запорізької області: задокументовані свідчення 2022 — початок 2025 року»**. Цей огляд узагальнює основні тенденції та форми порушень міжнародного гуманітарного права на тимчасово окупованих територіях. Усі матеріали публікуються на сайті Об'єднання у розділах «Аналітика» [українською](#) та [англійською](#) мовами.

Куди передавали матеріали

Зібрані свідчення та аналітика регулярно передавалися національним і міжнародним інституціям.

На національному рівні — Офісу Генерального прокурора, Державному бюро розслідувань, Службі безпеки України, Національній поліції України, Координаційному штабу з питань поводження з військовополоненими. Зокрема, наші матеріали офіційно долучено до кримінального провадження №42022112330000083, яке веде Служба безпеки України через Головне управління Національної поліції в Київській області.

На міжнародному рівні — Моніторинговій місії ООН з прав людини в Україні, Комітету ООН з насильницьких зникнень, Незалежній міжнародній комісії ООН з розслідування порушень в Україні, Робочій групі ООН з питань бізнесу і прав людини, Глобальному договору ООН, ОБСЄ, Міжнародному комітету Червоного Хреста.

Дані Об'єднання використано також у дослідженні нідерландської правозахисної організації Global Human Rights Defence про феномен політичних в'язнів у Європі — це окремий приклад міжнародного визнання експертизи нашої команди.

ПРАВНИЧА ДОПОМОГА І СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У 2025 році правнича служба Об'єднання вийшла на новий рівень системності. Правнича допомога і документування — взаємопов'язані треки: юрист, що веде справу заявника, може виявити ознаки воєнного злочину і передати матеріали документаторам; документатор, виходячи на родину через OSINT, направляє її до правничої служби. Щоб ця взаємодія була стабільною, у березні ми затвердили внутрішній Стандарт та Порядок надання юридичних послуг, що спирається на Державний стандарт надання вторинної правової допомоги. Документ зафіксував чіткі правила взаємодії з заявниками, етичні та професійні вимоги до юристів, оперативність реагування — щоб якість допомоги не залежала від проєктних рамок чи зміни працівників.

Головні показники роботи

Протягом 2025 року юристи Об'єднання надали понад **500** юридичних консультацій близько 300 унікальним бенефіціарам. Більшість звертаються повторно — одна людина зазвичай отримує від однієї до десяти консультацій залежно від складності справи. Переважна більшість заявників є внутрішньо переміщеними особами, які входять до категорії вразливості через одночасні соціальні, житлові та психологічні виклики.

Тематика звернень розкриває системні проблеми, з якими стикаються родини незаконно ув'язнених:

- встановлення факту позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії;
- оформлення державної грошової допомоги і соціальних гарантій;
- відстрочка від мобілізації для звільнених із полону чоловіків;
- пошук викрадених на тимчасово окупованих територіях родичів;
- звернення до Координаційного штабу, Уповноваженого ВРУ з прав людини, Реєстру збитків для України;
- підготовка пакетів документів до Комісії з питань встановлення факту позбавлення волі;
- отримання тимчасового житла після звільнення;
- листування з ув'язненими родичами в російських СІЗО і колоніях.

Стратегічні судові справи

У 2025 році юридична команда супроводжувала чотири стратегічні судові справи. Кожна з них має значення не лише для конкретного бенефіціара, а й для формування судової практики у сфері захисту прав людей, які пережили незаконне ув'язнення.

Воєнний злочин замість “чергової відмови” (Справа №320/17621/24) — оскарження повторної відмови Комісії при Міністерстві розвитку громад та територій встановити факт позбавлення особистої свободи. У ході адвокатської роботи з'ясувалося, що справа має ознаки воєнного злочину. Це стало підставою для ініціювання окремого кримінального провадження. У вересні 2025 року слідчі Головного управління Національної поліції в Херсонській області повідомили про підозру трьом особам — Литвиненку А.С., Солдатову В.О. та Шабалкову Д.М. — за порушення законів та звичаїв війни, поєднане з жорстоким поводженням із цивільним населенням (ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України). Досудове розслідування триває в межах кримінального провадження №42023210000001484. Бенефіціара офіційно визнано потерпілим.

Цей кейс став прикладом того, як індивідуальна правова консультація може перерости в прецедент державного кримінального переслідування за міжнародним гуманітарним правом.

Позов, який змусив державу діяти (Справа №320/42004/25) — позов про визнання протиправною бездіяльності Міністерства розвитку громад та територій, яке понад чотири місяці не приймало рішення за заявою бенефіціара про встановлення факту позбавлення волі. Київський окружний адміністративний суд відкрив провадження 3 вересня 2025 року. Уже

після цього Комісія, рішення якої відкладалося майже три роки, ухвалила позитивне рішення для бенефіціара — без затягування судового розгляду.

Повернути стипендію імені Левка Лук'яненка (Справи №320/43796/25 та №320/43484/25)

— два позови про невиклату державної стипендії імені Левка Лук'яненка членам сімей незаконно ув'язнених. З січня 2025 року виплати були припинені у зв'язку з реорганізацією органів виконавчої влади. Сума невикланих коштів у кожному випадку — 72 672 грн. Адвокати Об'єднання обґрунтовують, що реорганізація державних органів не звільняє їх правонаступників від зобов'язань перед громадянами. У вересні 2025 року Київський окружний адміністративний суд ухвалив рішення про відкриття провадження у першій справі; друга перебуває на стадії попереднього розгляду.

Аналітичні матеріали правового напрямку

У 2025 році команда правового напрямку підготувала і презентувала чотири розгорнуті аналітичні матеріали:

- **«Без статусу — без прав: що заважає постраждалим від незаконного позбавлення особистої свободи отримати соціальний захист»** — на основі понад 200 правничих консультацій;
- **«Без даху над головою: чому право на житло для звільнених цивільних залишається на папері»** — узагальнено понад 380 відповідей від обласних і місцевих органів влади;
- **«Невидимі в російській неволі: аналіз незаконного утримання цивільних у режимі інкомунікадо»** — на основі досвіду 44 родин;
- Алгоритм дій щодо встановлення факту незаконного позбавлення свободи для цивільних осіб, які були звільнені самостійно, поза процедурою обміну.

Усі матеріали стали основою для адвокаційної роботи Об'єднання у поточному році.

Психологічна підтримка

Об'єднання продовжує співпрацю з мережею з п'яти психологів, які надають індивідуальні консультації людям, що пережили незаконне ув'язнення, та членам їхніх родин. Формат — онлайн індивідуальні сесії з системним супроводом протягом кількох місяців. Цей напрям не є основним для нашої організації, але ми вважаємо за необхідне забезпечувати його паралельно з правовою допомогою — травматичний досвід часто блокує здатність людини діяти, і без психологічної опори правові процедури залишаються недоступними.

Подання до Комітету ООН з насильницьких зникнень

Стратегічним результатом року стало **офіційне подання Об'єднання до Комітету ООН з насильницьких зникнень**. У документі ми виклали системний характер порушень з боку Російської Федерації і неспроможність українських державних органів забезпечити повноцінну політику підтримки звільнених цивільних.

Ми наголосили на відсутності чіткого механізму визнання факту незаконного ув'язнення; невирішеному доступі до державної допомоги і реабілітації; дискреційності та непрозорості роботи міжвідомчої комісії при Мінрозвитку; прогалинах у доступі до правосуддя, юридичної та психологічної підтримки. Ми закликали Комітет визнати системний характер порушень і рекомендувати реформу чинного механізму.

Відгуки бенефіціарів щодо правничої допомоги

Серед опитаних бенефіціарів 89,5% повністю або переважно задоволені якістю консультацій. Середній бал — 4,9 з 5. Усі опитані вважають отриману консультацію корисною і готові рекомендувати Об'єднання іншим людям у подібній ситуації. Зворотний зв'язок переважно акцентує на професіоналізмі, людяності, оперативності та чіткості пояснень.

Кейс. Як судовий тиск допоміг отримати позитивне рішення Комісії

Один із бенефіціарів звернувся до Об'єднання за консультацією щодо встановлення факту позбавлення особистої свободи. Команда ухвалила надати для його справи адвокатський супровід. Адвокат проєкту підготував і подав позов до Київського окружного адміністративного суду.

Після відкриття судового провадження Комісія при Міністерстві розвитку громад та територій ухвалила позитивне рішення щодо заяви pana Геннадія — рішення, яке відкладалося майже три роки.

Поява судового тиску виявилася достатньою, аби державний орган зрушив справу з місця. Цей кейс — про те, як стратегічне використання правових інструментів може досягати результату навіть у системі, що звикла відкладати рішення.

АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2025 році ми вели адвокацію за чотирма напрямками. На законодавчому напрямі створили робочу групу — до неї увійшли експерти й народна депутатка. Група підготувала порівняльну таблицю до законопроєкту про права звільнених цивільних. Окремо ми розробили проєкт змін до постанови КМУ №495 щодо тимчасового житла та проєкт порядку, за яким ОГС обирають до Комісії при Мінрозвитку. Усередині країни провели низку публічних подій, підписали чотири меморандуми з громадами Запорізької області, а в грудні зібрали спільну заяву 35 організацій.

На міжнародному рівні передали матеріали до ОБСЄ, Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні, Комітету ООН з насильницьких зникнень і Незалежної міжнародної комісії ООН. Кейс Енергодара і ЗАЕС донесли до Спеціальної доповідки ООН Маріанни Кацарової та порушили це питання на правозахистних майданчиках у Японії та ООН.

Зміни до Закону 2010-IX

Після круглого столу 16 жовтня «Три роки дії закону про захист цивільних у російській неволі» Об'єднання сформувало робочу групу за участі експертів, представників державних структур і народної депутатки Анни Пуртової. Результатом стала порівняльна таблиця до законопроекту про врегулювання та реалізацію прав осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи.

Паралельно Ігор Котелянець брав участь у робочих нарадах при Офісі Президента, де Об'єднання просувало зміни до Закону №2010-IX, перегляд практики Комісії, відстрочку від мобілізації для звільнених, житлові рішення і підходи до реабілітації після полону. Так ці питання перейшли з рівня окремих звернень у міжвідомчий порядок денний.

Окремо ми працювали над змінами до постанови КМУ №495, яка регулює тимчасове житло для ВПО, але не враховує звільнених цивільних. Об'єднання підготувало проєкт змін і подало його до Мінрозвитку. На нараді при Офісі Президента 3 жовтня було погоджено доцільність включення осіб, які пережили незаконне позбавлення волі, до пріоритетних категорій отримувачів тимчасового житла. У вересні також Мінрозвитку затвердило громадську експертизу у сфері соціального і правового захисту таких осіб, а Об'єднання подало проєкт порядку конкурсного відбору представників ОГС до складу Комісії. Обидва рішення стосуються одного – зробити систему відкритішою і зменшити залежність людей від закритих процедур.

Коаліція і публічний тиск

Публічні події у 2025 році були для нас не окремим напрямом роботи, а способом зібрати аргументи, посилити тиск і розширити коло союзників. Саме так працювали пресзахід «Без статусу – без прав», правозахисний клуб «Невидимі в неволі», пресбрифінг про житло для звільнених цивільних і жовтневий круглий стіл про Закон №2010-IX. Його результатом стало формування робочої групи з формування змін до закону, а в грудні 35 громадських організацій вийшли зі спільною заявою про необхідність змін до законодавства для захисту всіх цивільних, незаконно позбавлених волі. Для Об'єднання це був найбільший коаліційний формат за попередні роки.

На рівні громад ми підписали чотири меморандуми про співпрацю з Мелітопольською громадою, Бердянською РДА, Бердянською міською військовою адміністрацією та Пологівською РДА/РВА. Це дало формальну основу для спільної роботи у документуванні воєнних злочинів, правовій допомозі постраждалим і локальній адвокації. Для Запорізької області, де наслідки окупації мають прямий і тривалий ефект, така співпраця була практичним, а не декларативним рішенням.

Міжнародний рівень

На міжнародному рівні Об'єднання працювало з двома завданнями: не дати темі цивільних заручників зникнути з поля зору і прив'язати її до конкретних механізмів реагування. Протягом року відбулися зустрічі з представниками посольств США, Великої Британії, Норвегії та Швеції. Паралельно організація брала участь у форматах B4Ukraine, Solidarity Talks, заходах

МОМ, роботі Координаційної платформи громадянського суспільства Реєстру збитків для України та інших міжнародних дискусіях.

Ця робота спиралася на зібрані дані, аналітику і задокументовані кейси. Матеріали Об'єднання передавалися міжнародним інституціям, зокрема ОБСЄ, Моніторинговій місії ООН з прав людини в Україні, Комітету ООН з насильницьких зникнень, Незалежній міжнародній комісії ООН і Робочій групі ООН з питань бізнесу і прав людини. Це дозволяло говорити не загально про “долю цивільних”, а предметно – про незаконні затримання, катування, умови утримання, прогалини в українській системі захисту і потребу в міжнародному тиску на Росію.

Енергодар і Запорізька АЕС

Окремо у 2025 році Об'єднання вело адвокацію щодо мешканців Енергодара та працівників Запорізької АЕС, які перебувають у незаконному ув'язненні. Для цього була створена спеціальна робоча група за участі Енергодарської адміністрації, Енергоатома, Атомпрофспілки, ЗАЕС і правозахисних організацій. Протягом року вона провела чотири засідання. Завдання було конкретне: зібрати дані, узгодити позиції і винести тему на національний та міжнародний рівень.

За підсумками цієї роботи Об'єднання звернулося до Спеціальної доповідачки ООН з прав людини в РФ Маріанни Кацарової з проханням врахувати інформацію про незаконно затриманих мешканців Енергодара і працівників ЗАЕС у її звіті. Через партнерство з Truth Hounds адвокаційні матеріали були представлені в Японії на зустрічах з Peace Boat, Human Rights Now і Citizen Nuclear. Кейс ЗАЕС також прозвучав на міжнародному вебінарі при ООН про майбутній Договір ООН щодо бізнесу і прав людини. Ми винесли питання Енергодару з локального контексту й зробили його частиною міжнародної розмови про права цивільних в окупації і відповідальність за тиск на працівників критичної інфраструктури.

ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Просвітницький напрям Об'єднання у 2025 році охопив дві аудиторії — постраждалих, які потребують зрозумілої практичної інформації для дій, і ширшу спільноту, через яку формується розуміння масштабу і специфіки проблеми незаконного ув'язнення цивільних.

Просвітницькі публікації для постраждалих

Протягом року наші юристи спільно з комунікаційним відділом підготували серію коротких практичних інструкцій для родин незаконно ув'язнених. Це короткі змістовні покрокові інструкції, які будуть зрозумілі кожному. Такі публікації значно розвантажили юридичну службу і дозволили родинам діяти самостійно або готуватися до правничих консультацій на доступному матеріалі.

Результатом цієї роботи стали наступні публікації:

- алгоритми роботи правничої служби;

- як зібрати пакет документів для заяви про встановлення факту позбавлення особистої свободи;
- до яких російських органів можна звертатися при пошуку викраденого родича на окупованій території;
- як налагодити листування з родичем, незаконно утримуваним у російському СІЗО чи колонії; як подати заяву до Реєстру збитків;
- що робити, якщо рідна людина зникла за особливих обставин; як потрапити в список на обмін;
- топ-3 запити до правничої служби.

Внутрішнє навчання команди

У 2025 році Об'єднання вкладалося у підвищення кваліфікації власних фахівців.

Документатори пройшли спеціалізоване навчання з OSINT-розвідки в OsintFlow, на вебінарах Міжнародної комісії з питань зниклих безвісти, на тренінгах Офісу Генерального прокурора з OSINT-розслідування воєнних злочинів. Координаторка документування Аліна Родіна та документатор Дмитро Вахненко представляли досвід Об'єднання на симпозіумі «Найбільш документована війна» у травні 2025 року.

Окремий блок розвитку забезпечила програма «Спроможні та сильні» Фонду Східна Європа, у межах якої команда пройшла тренінги з моніторингу і оцінки, проєктного управління, фандрейзингу, цифрової безпеки. Спеціалістка з моніторингу та оцінювання здобула знання, які лягли в основу оновленої системи внутрішньої звітності Об'єднання.

МЕДІЙНИЙ ВПЛИВ

Об'єднання у 2025 році зміцнило власну присутність у національному медіапросторі і вийшло на нові міжнародні майданчики через експертний коментар і авторські колонки.

Власні канали

На сайті Об'єднання опубліковано понад 150 матеріалів, з них значна частина — у розділах «Аналітика» та «Новини». На Facebook-сторінці організації опубліковано понад 150 публікацій — історій постраждалих, аналітичних матеріалів, адвокаційних заяв, оголошень про події. Окремі публікації досягали охоплення 9 600 переглядів і понад 600 взаємодій. Сумарне охоплення адвокаційної кампанії навколо Закону №2010-IX і постанови №495 склало понад 25 000 осіб.

Авторські колонки голови Об'єднання

Голова Об'єднання Ігор Котелянець опублікував у 2025 році чотири авторські колонки в провідних національних медіа:

1. «Українська правда» (березень) — про відмови Комісії при Мінрозвитку у визнанні факту позбавлення волі;
2. LIGA.net (12 червня) — «Невидимі в неволі: як знайти і звільнити українців, яких приховує Росія»;
3. LIGA.net (червень) — «Зволікання з пошуком утримуваних у РФ українців може коштувати їм життя»;
4. «Українська правда» (липень) — про дискримінаційний характер чинної редакції Закону №2010-IX.

Окремо опубліковано колонку «Юридичне пекло: чому цивільні, звільнені поза обміном, не можуть отримати статус позбавлених свободи» — за результатами правозахисного клубу «Повернення поза обміном».

Незалежні медіа

Понад 20 національних і регіональних медіа цитували та переопубліковували матеріали Об'єднання, публічні виступи Ігоря Котелянця та аналітичні висновки. Серед них — «Радіо Свобода», «Суспільне» (Студія, Крим, Приазов'я), 5 канал, СТБ, «Громадське радіо», ZMINA, «Ірати», NV, Texty.org.ua, RADIO NA DOTYK, КримCOC, Voice of Crimea, Sky ZP, MIG, «Херсон Daily», «Новини Приазов'я», NewsWeek, Mezha, «Простір», «Укрпогляд», «Західний фронт».

Інтерв'ю

У 2025 році Ігор Котелянець дав низку інтерв'ю на найважливіші теми:

- «Радіо Свобода» (квітень) — про незаконне позбавлення волі цивільних;
- «Радіо Свобода» (22 квітня) — про необхідність визнання страхового стажу для звільнених;
- «Українське радіо» (17 травня) — про необхідність законодавчих змін;
- «Суспільне» (20 червня) — про роботу Комісії при Мінрозвитку.

Керівниця юридичного напрямку Катерина Левченко дала інтерв'ю «Суспільне Студія», «Новини Приазов'я» («Радіо Свобода») та «Суспільне Крим». Координаторка відділу документування Аліна Родіна виступала в ефірі RADIO NA DOTYK.

Міжнародне визнання експертизи

Дані і свідчення Об'єднання використано в дослідженні нідерландської правозахисної організації Global Human Rights Defence про феномен політичних в'язнів у Європі.

КОМАНДА

У 2025 році команда Об'єднання нараховує 12 штатних спеціалістів. До роботи над окремими подіями та проєктами залучаються волонтери — їхня кількість залежить від масштабу заходів.

Правління

- Ігор Котелянець — голова організації
- Марина Кіяшко — членкиня правління
- Петро Вигівський — член правління
- Марина Трофименко — членкиня правління

Команда Об'єднання

- Ірина Пущик — фінансова менеджерка
- Наталія Гладинець — проєктна менеджерка
- Катерина Левченко — керівниця юридичного напрямку
- Людмила Шумкова — юристка
- Сергій Мельникович - координатор досліджень та аналітики
- Аліна Родіна —координаторка відділу напряму документування воєнних злочинів та Humint аналіткиня
- Дмитро Вахненко — Humint аналітик
- Наталя Ольшанська — менеджерка з розвитку партнерств
- Катерина Левчук — комунікаційниця.

Повний склад команди представлено на сайті Об'єднання.

ПАРТНЕРИ І ДОНОРИ

Партнерські організації

Об'єднання у 2025 році співпрацювало з широким колом українських і міжнародних правозахисних організацій. Серед основних партнерів — Центр громадянських свобод, Українська Гельсінська спілка з прав людини, Харківська правозахисна група, Truth Hounds, Медійна ініціатива за права людини, Кримський процес, Освітній дім прав людини (Чернігів),

КримСОС, ГО «Нумо, сестри!», ГО «Докудейз», ГО «Справедливість для українців», Legal Action Worldwide.

Активні партнери з місцевих громад — Енергодарська адміністрація, Бердянська районна державна адміністрація, Бердянська міська військова адміністрація, Мелітопольська громада, Пологівська РДА/РВА.

Партнери з державного сектору — Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими, Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Офіс Президента України, Міністерство розвитку громад та територій України, Офіс Генерального прокурора України, Національна поліція України, Служба безпеки України, Державне бюро розслідувань, Національне інформаційне бюро.

Об'єднання є членом Коаліції «Україна. П'ята ранку», Коаліції на захист бранців Кремля, ініціативи «Трибунал для Путіна», коаліції B4Ukraine.

Донори

Робота Об'єднання у 2025 році стала можливою завдяки підтримці донорів:

- Norwegian Helsinki Committee, коштом Міністерства закордонних справ Норвегії;
- Міжнародна комісія з питань зниклих безвісти, коштом Норвезького агентства з питань розвитку та співробітництва;
- Фонд Східна Європа;
- ІСАР Єднання, у межах «Ініціативи секторальної підтримки громадянського суспільства України» Агентства міжнародного розвитку США (USAID), а також у межах Фонду «Аскольд і Дір».
- People in Need, Чеської гуманітарної організації.
- Міжнародного фонду “Відродження”.

Зміст звіту відображає лише позицію ГО «Об'єднання родичів політв'язнів Кремля» і не обов'язково збігається з позиціями донорів.

КОНТАКТИ

ГО «Об'єднання родичів політв'язнів Кремля»

Association of Relatives of Political Prisoners of the Kremlin

info@relativespp.org

www.relativespp.org

www.facebook.com/relativespp

Підтримати Об'єднання

На картку «Приватбанку»: 5169 3305 1985 5214

За реквізитами: ЄДРПОУ: 41807583 IBAN: UA753133990000026001055746797